

ЗМІНИ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ КУРСАНТІВ БОЙОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Віктор ЛАШТА¹, Сергій ФЕДАК¹, Олена ХАНІКЯНЦ²

¹Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного,

²Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
Львів, Україна

Вступ. Поведінка військовослужбовців у бойовій обстановці, в умовах якої війська здійснювали бойові завдання в локальних конфліктах та під час проведення АТО, дають змогу зробити висновок про те, що уміння користуватися зброєю і бойовою технікою, знання тактики ведення дій є далеко не достатніми для успішних дій військовослужбовця в бою. Формувати в особового складу уміння і навички долати несприятливі чинники, що супроводжують бойову діяльність, потрібно ще до початку бойових дій. Це завдання слід виконувати в процесі професійної підготовки і фізичної підготовки військовослужбовців.

Мета – визначити зміни рівня загальної фізичної підготовленості курсантів бойових спеціальностей у процесі професійної діяльності.

Методи: теоретичні методи (аналіз та узагальнення наукових джерел); педагогічні (тестування); методи математичної статистики. Дослідження проведено на базі Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Проаналізовано показники виконання вправ курсантів механізованих (МП, n=44), танкових (ТП, n=45), артилерійських (АП, n=43) та інженерних підрозділів (ІП, n=44).

Тестування проведено за обов'язковими контрольними вправами згідно з Тимчасовою настановою з фізичної підготовки у Збройних Силах України (ТНФП-2014) [4]. Дослідження за зазначеними вправами проведено двома контрольними тестуваннями (КТ): 1 КТ у березні 2019 року та 2 КТ – у травні 2019 року.

Результати. Аналіз показників у бігу на 100 м курсантів виявив, що середні результати першого контрольного тестування становлять: МП – 14,3 с, ТП – 14,1 с, АП – 14,2 с, ІП – 14,4 с. Порівняльний аналіз показників першого і другого контрольного тестування встановив, що в курсантів механізованих підрозділів результати погіршилися на 0,4 с ($t=1,70$; $p>0,05$), танкових підрозділів – на 0,4 с ($t=1,51$; $p>0,05$), артилерійських підрозділів – на 0,4 с ($t=1,87$; $p>0,05$) та інженерних – на 0,4 с ($t=1,52$; $p>0,05$).

Дослідження показників у підтягуванні на перекладині курсантів засвідчили, що достовірні та негативні зміни відбулися в трьох спеціальностях, окрім артилерійських підрозділів. Порівняльний аналіз показників 1 КТ і другого виявив, що в курсантів механізованих підрозділів на 2 КТ результати достовірно погіршилися на 1,9 рази ($t=2,28$; $p<0,05$), танкових підрозділів – на 1,7 рази ($t=2,06$; $p<0,05$), інженерних підрозділів – на 1,6 рази ($t=2,09$; $p<0,05$).

Аналіз показників у бігу на 3000 м курсантів встановив, що середні результати 1 КТ становлять: механізовані підрозділи – 792,0 с, танкові – 805,2 с, артилерійські – 793,8 с та інженерні – 808,5 с. Порівняльний аналіз показників 1 контрольного тестування і 2 КТ підтвердив, що в курсантів механізованих підрозділів на 2 КТ вони достовірно погіршилися на 28,9 с ($t=2,22$; $p<0,05$), танкових підрозділів – на 31,8 с ($t=2,10$; $p<0,05$) – артилерійських підрозділів – на 39,8 с ($t=2,35$; $p<0,05$) та інженерних підрозділів – на 36,9 с ($t=2,18$; $p<0,05$).

Висновок. За результатами проведеного аналізу з'ясовано, що показники фізичної підготовленості курсантів за всіма контрольними вправами достовірно погіршилися, незалежно від спеціальності навчання курсантів, що може свідчити про недостатню ефективність чинної програми фізичної підготовки у вищих військових закладах освіти.

Ключові слова: військовослужбовець, загальна фізична підготовка, курсант.

Список використаних джерел

1. Одеров А. Фізична підготовленість майбутніх офіцерів Збройних Сил України / Артур Одеров, Сергій Федак, Максим Кузнецов // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2016. – Вип.20, т. 2. – С. 274–278.
2. Романчук С. Залежність бойової готовності курсантів ВНЗ Сухопутних військ від їх фізичної підготовленості / Сергій Романчук, Олександр Попович, Вадим Красота // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 2. – С. 222–226.
3. Романчук С. В. Фізична підготовка курсантів військових навчальних закладів Сухопутних військ Збройних Сил України : монографія / С. В. Романчук. – Львів : АСВ, 2012. – 408 с.
4. Тимчасова настанова з фізичної підготовки в Збройних Силах України : Наказ НГШ № 35 від 11.02.2014 р. – Київ, 2014. – 158 с.
5. Федак С. С. Фізична підготовка як засіб адаптації військовослужбовців до дій в незвичних умовах / С. С. Федак // Перспективи розвитку озброєння і військової техніки Сухопутних військ : тези доп. Міжнар. наук.-техн. конф. – Львів, 2013. – С. 273–274.